

ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΝΙΣΜΟΥ

1. Καμιά λέξη δεν τονίζεται πάνω από την προπαραλήγουσα (όπως και στα νέα ελληνικά): λύομεν, ἐλύομεν.
2. Η προπαραλήγουσα, όταν τονίζεται, παίρνει πάντοτε οξεία: παρήγορος, διώκομεν, ἄνθρωπος.
3. Κάθε βραχύχρονη συλλαβή, όταν τονίζεται, παίρνει πάντοτε οξεία : νέος, πέμπω, δόξα, βωμός, πηγαί, ναοί, λέλυκα.
4. Η μακρόχρονη παραλήγουσα, όταν τονίζεται, παίρνει οξεία εμπρός από μακρόχρονη λήγουσα : θήκη, κώμη, κλαίω, δῶρων.
5. Η μακρόχρονη παραλήγουσα, όταν τονίζεται, παίρνει περισπωμένη εμπρός από βραχύχρονη λήγουσα : κῆπος, χῶρος, δῶρον, εἶναι.
6. Οι δίφθογγοι είναι μακρόχρονοι, εκτός από εξαιρέσεις, όπως:
Οι δίφθογγοι αι και οι, όταν βρίσκονται εντελῶς στο τέλος της λέξης, είναι βραχύχρονοι: στρατιῶται, ναῦται, δοῦλοι, ενώ στρατιώταις, ναύταις, δούλοις.
7. Όταν η λήγουσα είναι μακρόχρονη, η προπαραλήγουσα δεν τονίζεται: ἡ βασίλισσα, αλλά τῆς βασιλίσσης, ὁ ἄνθρωπος, αλλά τοῦ ἀνθρώπου (δηλαδή ο τόνος «κατεβαίνει» στην παραλήγουσα).
8. Η ονομαστική, αιτιατική και κλητική των ασυναίρετων ονομάτων, όταν τονίζεται στη λήγουσα, παίρνει οξεία : ὁ μαθητής, τὸν μαθητήν, ὦ μαθητά, αἱ πηγαί, τὰς πηγάς, ὦ πηγαί.
9. Η λήγουσα στη γενική και δοτική πτώση, όταν τονίζεται και είναι μακρά, παίρνει περισπωμένη: τοῦ ποιητοῦ, τῷ ποιητῇ, τῶν θεῶν, τοῖς θεοῖς, τῆς ὁδοῦ, τῇ ὁδῷ, τῶν τομῶν, ταῖς τομαῖς.
10. Η κατάληξη -ας στα ονόματα της Α' Κλίσης είναι μακρόχρονη (τὰς θήκας), ενώ η ίδια κατάληξη στα ονόματα της Γ' Κλίσης είναι βραχύχρονη (τούς βῆχας).